

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

Langusova ulica 4, 1000 Ljubljana

T: 01 478 82 00

E: gp.mope@gov.si

www.mope.gov.si

OBČINA ŠMARTNO PRI LITIJU
Tomazinova ulica 002
1275 Šmartno pri Litiji

obcina.smartnoprilitiji@brezpapirno.si

Številka: 350-163/2024/8

Datum: 19.9.2024

Dokument je elektronsko podpisan

Zadeva: Mnenje k osnutku sprememb in dopolnitev OPN št. 8 Šmartno pri Litiji (kamnolom Vetrnik, Grad Bogenšperk), Občina Šmartno pri Litiji

Zveza: Vaša vloga št. 3503-27/2024-8 z dne 23.8.2024

Spoštovani,

na Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo smo prejeli vašo vlogo podajo za mnenja k osnutku sprememb in dopolnitev OPN št. 8 Šmartno pri Litiji (kamnolom Vetrnik, Grad Bogenšperk) v Občini Šmartno pri Litiji.

V zvezi z vašo vlogo vam posredujemo **mnenja** s področja trajnostne mobilnosti oziroma prometne politike, energetike in okolja, kot sledijo v nadaljevanju:

I. PODROČJE PROMETNE POLITIKE

Mnenje s področja prometne politike oziroma trajnostne mobilnosti vsebuje ugotovitve predvsem glede:

1. zagotavljanja trajnostne mobilnosti z vidika vizije mobilnosti prebivalstva in trajnostnega razvoja;
2. razvoja učinkovitega sistema javnega potniškega prometa (v nadaljevanju JPP);
3. zagotavljanja fizične integracije prometnih podsistemov za učinkovitejše izvajanje gospodarske javne službe javnega potniškega prometa;
4. potreb po zmanjšanju onesnaževanja iz naslova osebnega prometa.

Občina Šmartno pri Litiji je na podlagi podatkov o stanju prostora, splošnih smernic državnih nosilcev urejanja prostora in izkazanih potreb pripravila osnutek sprememb in dopolnitev OPN št. 8 Šmartno pri Litiji (kamnolom Vetrnik, Grad Bogenšperk) v Občini Šmartno pri Litiji. Pri tem je bila dolžna upoštevati usmeritve in določitve veljavnih državnih prostorskih aktov, državne razvojne dokumente ter vse relevantne področne predpise.

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Direktorat za prometno politiko podaja pozitivno mnenje k osnutku sprememb in dopolnitev OPN št. 8 Šmartno pri Litiji (kamnolom Vetrnik, Grad Bogenšperk) v Občini Šmartno pri Litiji.

II. PODROČJE ENERGIJE

Obveščamo vas, da smo gradivo s področja energetike pregledali in na že izdane konkretne smernice št. 350-2/2021/309 - 02711802 iz dne 18.11. 2021 (priloga 1) nimamo pripomb ter naj se uporabijo za prvo mnenje.

III. PODROČJE OKOLJA

Z vidika okolja v nadaljevanju podajamo mnenje kot sledi:

ODPADKI

Pri oblikovanju določb glede odpadkov opozarjamo na uporabo določb iz veljavne zakonodaje, kot tudi izrazov iz veljavne zakonodaje. Opredelitve ali pomena izrazov, ki so opredeljeni v zakonu ali podzakonskih aktih, ni dovoljeno spreminjati.

Konkretno na predlog odloka:

- 8. člen, šesti odstavek: neskladno z zahtevami veljavne zakonodaje - navajate »Gradbeni odpadki se odvažajo na deponijo, urejeno za tovrstne odpadke, oziroma se ustrezno predelajo. V projektni dokumentaciji za predvideno gradnjo ali za poseg v prostor je treba opredeliti maksimalen obseg materiala, način odvoza in deponiranja ter ukrepe varovanja okolja in način sanacije deponiranega materiala.«:
  - izrazov »deponija/deponiranje« v veljavni zakonodaji s področja odpadkov ni, gre za sopomenki izrazov »odlagališče/odlaganje« (v skladu z Uredbo o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16, 37/18, 13/21 in 44/22 – ZVO-2) je odpadke dovoljeno odlagati samo na odlagališčih, z okoljevarstvenim dovoljenjem);
  - navajanje na »deponiranje« (sopomenka za »odlaganje odpadkov«) je neskladna z obvezno uporabo hierarhije ravnanja z odpadki, ki določa, da se pri nastajanju odpadkov in ravnanju z njimi kot prednostni vrstni red upošteva naslednja hierarhija ravnanja: 1. preprečevanje nastajanja odpadkov, 2. priprava odpadkov za ponovno uporabo, 3. recikliranje odpadkov, 4. drugi postopki predelave odpadkov (npr. energetska predelava) in 5. odstranjevanje odpadkov (in v okviru tega odlaganje kot najmanj zaželeno ravnanje z odpadki);
  - zakonodaja s področja odpadkov se ne uporablja le za »neonesnažen del tal in drug naravno prisoten material, ki sta izkopana med gradbenimi deli, če se v svojem prvotnem stanju zagotovo uporabita za gradnjo na kraju, kjer sta bila izkopana« (neonesnažen - iz posnetka ničelnega stanja tal v skladu s predpisom, ki ureja obratovalni monitoring stanja tal, izhaja, da niso presežene opozorilne imisijske vrednosti iz predpisa, ki ureja mejne, opozorilne in kritične imisijske vrednosti nevarnih snovi v tleh);
  - v skladu z Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2) mora investitor moa zagotoviti oddajo gradbenih odpadkov zbiralcu gradbenih odpadkov ali izvajalcu obdelave teh odpadkov. Investitor mora zagotoviti naročilo za prevzem gradbenih odpadkov pred začetkom izvajanja gradbenih del, to pa dokaže z naročilom za prevzem gradbenih odpadkov ali z naročilom za obdelavo odpadkov. Iz naročila za prevzem gradbenih odpadkov morajo biti razvidni podatki o prevzemniku, klasifikacijska številka gradbenih odpadkov, ocenjena količina nastalih gradbenih odpadkov, naslov gradbišča, ki ga zadeva prevzem gradbenih odpadkov, in podatki o gradbenem dovoljenju;
- 34. člen, peti odstavek: navajate »...izvajanje dela javne službe odvoza odpadkov...« - v skladu z Zakonom o varstvu okolja (ZVO-2), Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23

- ZUNPEOVE in 23/24, je ta obvezne občinska gospodarska javna služba varstva okolja poimenovana zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov;
- 36. člen, prvi odstavek: pravilnost uporabe izraza »zemljina« - v Uredbi o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Uradni list RS, št. 34/08, 61/11 in 44/22 – ZVO-2) je pojem »zemljina« opredeljen kot »neizkopan, onesnažen ali neonesnažen del tal«, pojem »zemeljski izkop« pa kot »odpadek, sestavljen iz prsti, mineralnih sedimentov in kamenja, ki nastanejo pri izkopavanju ali odkrivanju tal ali podtalja«;
  - 40. člen: neustrezen naslov člena »...zbiranje in odstranjevanje odpadkov«:
    - v skladu z ZVO-2 je »zbiranje odpadkov« opredeljeno kot »prevzemanje odpadkov, vključno z njihovim predhodnim sortiranjem in predhodnim skladiščenjem za namene prevoza odpadkov do naprave za njihovo obdelavo«, »ločeno zbiranje odpadkov« pa kot »zbiranje odpadkov, pri katerem so tokovi odpadkov ločeni glede na vrsto in lastnosti odpadkov z namenom olajšati določeno obdelavo odpadkov«;
    - v skladu z ZVO-2 je »odstranjevanje odpadkov« opredeljeno kot »postopek, ki ni predelava odpadkov, tudi če je sekundarna posledica postopka pridobivanje snovi ali energije« - določbe v tem členu ne določajo zahtev za odstranjevanje odpadkov, kot je opredeljeno v ZVO-2;
    - dejansko so v členu le zahteve za zbiranje odpadkov. Če bi želeli zajeti širši obseg dejavnosti na področju odpadkov, lahko uporabite tudi »ravljanje z odpadki« (v ZVO-2 opredeljeno kot »zbiranje, prevoz, predelava (vključno s sortiranjem) in odstranjevanje odpadkov, vključno z nadzorom takih postopkov in z dejavnostmi po zaprtju naprav za odstranjevanje odpadkov ali upravljanja zaprte naprave ter z dejavnostmi trgovca z odpadki in posrednika z odpadki«;
  - 40. člen, tretji odstavek:
    - v Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 33/17, 60/18 in 44/22 – ZVO-2) je opredeljena »zbiralnica« in sicer kot »prostor, na katerem so nameščeni zabojniki za prepuščanje določenih ločenih frakcij«;
    - navajate pojem »odjemno mesto«, katerega pomena ne določate (kot npr. »zbirno mesto« - mesto, kjer povzročitelj odpadkov le te zbira (bolje bi bilo ločeno zbira (v ZVO-2 je pojem »ločeno zbiranje odpadkov opredeljen kot »zbiranje odpadkov, pri katerem so tokovi odpadkov ločeni glede na vrsto in lastnosti odpadkov z namenom olajšati določeno obdelavo odpadkov«);
    - opozarjamo na Uredbo o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 33/17, 60/18 in 44/22 – ZVO-2), ki opredeljuje pojem »prevzemno mesto« (mesto, na katerem izvajalec javne službe prevzame komunalne odpadke, ki mu jih uporabniki prepustijo po sistemu od vrat do vrat) – prosimo preverite in uskladite;
  - 40. člen, peti odstavek:
    - ni jasno, kakšen postopek odstranjevanja odpadkov je mišljen (v ZVO-2 opredeljen kot »postopek, ki ni predelava odpadkov, tudi če je sekundarna posledica postopka pridobivanje snovi ali energije«;
    - v skladu z ZVO-2 gre za izvajalce javnih služb varstva okolja s področja odpadkov in sicer: 1. zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov; 2.obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov; 3. odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov;
  - 43. člen, sedmi odstavek: navajate: »...ne smejo se izkoriščati za deponije viškov materialov ipd«:
    - izraz »deponija« ni iz veljavne zakonodaje o odpadkih (gl. opombo pri 8. členu);
    - preverite, če so »viški materialov« dejansko »zemeljski izkopi« iz Uredbe o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Uradni list RS, št. 34/08, 61/11 in 44/22 – ZVO-2) – »zemeljski izkop je odpadek, sestavljen iz prsti, mineralnih sedimentov in kamenja, ki nastanejo pri izkopavanju ali odkrivanju tal ali podtalja«;

- 44. člen, enajsti odstavek: navajate »Izvajalec javne služne ravnanja z odpadki v sodelovanju z občino izvede akcijo evidentiranja lokacij nezakonitih odlagališč in vzpostavi program za sanacijo le-teh.«:
  - ni jasno, za katerega izvajalca javne službe gre - v skladu z ZVO-2 gre za izvajalce javnih služb varstva okolja s področja odpadkov in sicer: 1. zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov; 2. obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov; 3. odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov;
  - v skladu z ZVO-2 je »odlagališče odpadkov« opredeljeno kot »naprava za odstranjevanje odpadkov z odlaganjem odpadkov na ali v tla (podzemno)«;
  - v skladu z ZVO-2 je prepovedano »odmetavanje odpadkov in njihovo puščanje v okolju ter nenadzorovano ravnanje z odpadki, vključno s smetenjem«. Ta prepoved se nanaša na vse osebe, ki sodelujejo pri odmetavanju odpadkov in njihovem puščanju ter nenadzorovanem ravnanju z odpadki – gre torej za »lokacije, kjer so bili odpadki "odvrženi ali puščeni v okolju«;
- 46. člen, 16. odstavek: navajate »Prav tako ni dopustno odlaganje odpadkov v tla, ki bi lahko onesnažili podzemne vode.« - ne gre za odlaganje odpadkov v skladu z veljavno zakonodajo (odpadke je dovoljeno odlagati le na odlagališčih odpadkov, za njihovo obratovanje je potrebno pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, pogoj za izdajo pa je (med drugim), da obratovanje odlagališča ne povzroča čezmernega obremenjevanja podzemnih voda) – v skladu z ZVO-2 pa je prepovedano »odmetavanje odpadkov in njihovo puščanje v okolju«;
- 47. člen, sedmi odstavek: navajate »Prav tako ni dopustno odlaganje odpadkov v tla, ki bi lahko onesnažili površinske vode.« - ne gre za odlaganje odpadkov v skladu z veljavno zakonodajo (odpadke je dovoljeno odlagati le na odlagališčih odpadkov, za njihovo obratovanje je potrebno pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, pogoj za izdajo pa je (med drugim), da obratovanje odlagališča ne povzroča čezmernega obremenjevanja površinskih voda) – v skladu z ZVO-2 pa je prepovedano »odmetavanje odpadkov in njihovo puščanje v okolju«;
- 48. člen, prvi odstavek: »plodnost« ali »rodovitnost«? (glede na pojem »rodovitna zemlja«);
- 48. člen, tretji odstavek: navajate »Pri gradnji objektov je treba zgornji, rodovitni sloj tal odstraniti in deponirati ločeno od nerodovitnih tal ter ga uporabiti za rekultivacije, zunanje ureditve ali izboljšanje drugih kmetijskih zemljišč«:
  - Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22 in 113/23) vsebuje tudi posebno določbo glede ravnanja z rodovitno zemljo, odrinjeno pri gradbenih posegih, ki nima nevarnih lastnosti iz Priloge 3 te uredbe in ki zaradi fizikalnih, kemičnih in mikrobioloških lastnosti omogoča rast rastlin, ki jo je v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča (isti izraz – rodovitna zemlja), treba varovati pred trajno izgubo, in jo je treba zbirati ločeno od preostalega zemeljskega izkopa in jo ločeno oddajati, če se zemeljski izkop, katerega sestavni del je, ne uporabi za gradnjo v svojem prvotnem stanju na mestu, kjer je bil izkopen;
  - v skladu z Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2) se morajo gradbeni odpadki (torej tudi zemeljski izkopi in rodovitna zemlja) na gradbišču začasno skladiščiti (ne »deponirati«) ločeno po posameznih vrstah s seznama odpadkov in ločeno od drugih odpadkov tako, da ne onesnažujejo okolja, z njimi pa ravnati tako, da jih je mogoče obdelati. Investitor lahko začasno skladišči gradbene odpadke na gradbišču največ do konca gradbenih del, vendar ne več kakor eno leto;
  - v skladu z Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2) mora investitor zagotoviti, da se zemeljski izkop (torej tudi rodovitna zemlja), ki ni pridobljen na gradbiščih, kjer je sam investitor, na gradbišču uporabi samo, če so za njegovo uporabo izpolnjene zahteve iz predpisa, ki ureja obremenjevanje tal z vnosom odpadkov;
  - predlog: »Rodovitno zemljo, odrinjeno pri gradbenih posegih, je treba zbirati ločeno od preostalega zemeljskega izkopa in jo ločeno oddajati, če se zemeljski izkop, katerega sestavni del je, zagotovo ne uporabi za gradnjo v svojem prvotnem stanju

na mestu, kjer je bil izkopen. Z viški zemeljskih izkopov, vključno z rodovitno zemljo, je treba ravnati v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke.«

- 51. člen, četrti odstavek, osma alineja:
  - navajate »zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom« - »odpadni material« je odpadki, v tem primeru je potrebno dosledno upoštevati pojem »zasipanje z odpadki« iz ZVO-2 (»je postopek predelave odpadkov, v katerem se primerni nenevarni odpadki uporabijo za namene pridobivanja zemljišč na območjih izkopavanja ali za namene gradbenih posegov pri urejanju zemeljskega površja. Odpadki, uporabljeni za zasipanje, morajo nadomestiti neopadne materiale, biti morajo primerni za prej omenjene namene in omejeni na količino, nujno potrebno za uresničitev teh namenov, ter ne smejo poslabšati kakovosti okolja«);
  - preverite pravilnost uporabe tega izraza tudi v drugih členih odloka;
- 55. člen, peti odstavek: navajate »Začasno odlagališče nevarnih odpadkov v primeru naravnih in drugih nesreč je predvideno v Zbiralnici Širjava (JP KSP Litija, Občina Litija), za deponijo ruševin pa se predvidi območje zahodno od naselja Šmartno pri Litiji in severno od zaselka Grmače.«:
  - v skladu z Uredbo o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16, 37/18, 13/21 in 44/22 – ZVO-2) je odpadke dovoljeno odlagati samo na odlagališčih. Odlagati je dovoljeno samo obdelane odpadke. Odlaganje odpadkov je končni postopek ravnanja z odpadki, pri čemer se odpadke npr. po postopku z oznako D1 trajno vgrajuje v telo odlagališča (začasno odlagališče ni možno);
  - preverite, ali gre dejansko za odlagališče za nevarne odpadke (kateri nevarni odpadki so mišljeni);
  - preverite, ali gre v navedenem primeru za »začasno skladiščenje« - v skladu z Uredbo o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22 in 113/23) je to »skladiščenje odpadkov pri izvirnem povzročitelju odpadkov na kraju njihovega nastanka do njihove oddaje ali prepustitve v zbiranje ali obdelavo, pri čemer začasno skladiščenje odpadkov ni postopek R 13 iz Priloge 1 te uredbe ali postopek D 15 iz Priloge 2 te uredbe);
  - izrazov »deponija/deponiranje« v veljavni zakonodaji s področja odpadkov ni, gre za sopomenki izrazov »odlagališče/odlaganje« (v skladu z Uredbo o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16, 37/18, 13/21 in 44/22 – ZVO-2) je odpadke dovoljeno odlagati samo na odlagališčih, z okoljevarstvenim dovoljenjem) – ali gre tudi v tem primeru za »začasno skladiščenje ruševin (odpadkov)?;
- 60. člen, šesti odstavek:
  - kot prednostni vrstni red se pri ravnanju z odpadki upošteva naslednja hierarhija ravnanja z odpadki: 1. preprečevanje nastajanja odpadkov, 2. priprava odpadkov za ponovno uporabo, 3. recikliranje odpadkov, 4. drugi postopki predelave odpadkov (npr. energetska predelava odpadkov) in 5. odstranjevanje odpadkov – ustrezno dopolnite;
  - namesto besedne zveze »zmanjšanjem na izvoru« predlagamo »preprečevanjem odpadkov« (v skladu z opredelitvijo tega pojma iz ZVO-2 so to »ukrepi, ki so sprejeti, preden snov, material ali proizvod postane odpadki, in s katerimi se zmanjša: 1. količina odpadkov, vključno s ponovno uporabo proizvodov ali podaljšanjem življenjske dobe proizvodov, 2. škodljivi vplivi nastalih odpadkov na okolje in zdravje ljudi ali 3. vsebnost nevarnih snovi v materialih in proizvodih);
  - v skladu z ZVO-2 je »odlagališče odpadkov« opredeljeno kot »naprava za odstranjevanje odpadkov z odlaganjem odpadkov na ali v tla (podzemno)« - ne gre za »nezakonita odlagališča«;
  - v skladu z ZVO-2 je prepovedano »odmetavanje odpadkov in njihovo puščanje v okolju ter nenadzorovano ravnanje z odpadki, vključno s smetenjem«. Ta prepoved se nanaša na vse osebe, ki sodelujejo pri odmetavanju odpadkov in njihovem puščanju ter nenadzorovanem ravnanju z odpadki – gre torej za »lokacije, kjer so bili odpadki "odvrženi ali puščeni v okolju«;

- ni jasno, kaj je mišljeno z besedno zvezo »struktura odlagališč« - vrsta odlagališč? (v skladu z Uredbo o odlagališčih odpadkov, Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16, 37/18, 13/21 in 44/22 – ZVO-2, so vrste odlagališč: 1. odlagališče za nevarne odpadke, 2. odlagališče za nenevarne odpadke in 3. odlagališče za inertne odpadke);
- 61. člen, tretji odstavek, tabela: izrazi iz veljavne zakonodaje:
  - »vključenost gospodinjstev in pravnih oseb v organiziran odvoz odpadkov« - v skladu z ZVO-2 gre za obvezno občinsko gospodarsko javno službo zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov;
  - navajate »...vrši javna komunalna služba za ravnanje z odpadki« - gre za izvajalca obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov;
  - izvajalec obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov letno poroča (med drugim tudi) o zbranih odpadkih, prevzetih od izvirmih povzročiteljev odpadkov, ločeno za odpadke, ki so bili zbiralcu prepuščeni, in za odpadke, ki so mu bili oddani, ter ločeno za odpadke iz gospodinjstev in iz dejavnosti ter po občini izvora prepuščenih odpadkov;
  - izvajalec obvezne občinske gospodarske javne službe odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov letno (med drugim) poroča tudi o količinah po številkah odpadkov, ki jih je odložil iz posamezne občine, ter obdobje izvajanja te javne službe;
  - primerni kazalci so: količina zbranih komunalnih odpadkov/prebivalca, delež ločeno zbranih komunalnih odpadkov (glede na celotno zbrano količino teh odpadkov), količina odloženih komunalnih odpadkov/prebivalca in delež odloženih komunalnih odpadkov (glede na zbrano količino teh odpadkov);
  - izraz »nelegalno odlagališče« - enaka pripomba, kot pri 44. členu, enajsti odstavek (drug izraz - »nezakonito odlagališče« - kakšna je razlika?) in pri 60. členu, šesti odstavek;
  - opozarjamo tudi na podatke o Potencialno onesnaženih območjih, ki so na voljo na spletni strani ARSO, Atlas okolja, potencialno onesnažena območja;
- 66. člen, drugi odstavek, tabela, »dopustnost gradnje in druga dela«: navajate pojem »smeti« - v ZVO-2 je opredeljen pojem »odpadek« (» je vsaka snov ali predmet, ki ga imetnik zavrže, namerava zavreči ali mora zavreči«).

Splošno glede odpadkov:

OPN bo podlaga za izvedbo gradbenih del, pri katerih nastajajo predvsem gradbeni, lahko pa tudi drugi odpadki, na primer komunalni, ki jih povzročajo zaposleni na gradbišču. Za ravnanje z odpadki je potrebno upoštevati zakonodajo s področja odpadkov. Krovni predpis na podlagi Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24) je Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22 in 113/23), ki v skladu z Direktivo 2008/98/ES o odpadkih z namenom varstva okolja in varovanja človekovega zdravja določa pravila ravnanja in druge pogoje za preprečevanje ali zmanjševanje škodljivih vplivov nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi ter zmanjševanje celotnega vpliva uporabe naravnih virov in izboljšanje učinkovitosti uporabe naravnih virov.

Pri ravnanju z odpadki je potrebno upoštevati načelo »povzročitelj plača« in hierarhijo ravnanja, ki pri čemer preprečevanje odpadkov v skladu z Direktivo 2008/98/ES o odpadkih predstavlja niz ukrepov, sprejetih preden snov, material ali proizvod postane odpadek, s katerimi se zmanjšajo a) količine odpadkov (vključno s ponovno uporabo proizvodov ali podaljšanjem njihove življenjske dobe), b) škodljivi vplivi nastalih odpadkov na okolje in človekovo zdravje ali c) vsebnost nevarnih snovi v materialih (in proizvodih). Ukrepe preprečevanja nastajanja odpadkov kot najvišje prioritete hierarhije ravnanja z odpadki je treba izvesti v fazi načrtovanja gradnje/trase, ko je eno od meril za odločitev o najprimernejši lokaciji/trasi gradnje tudi količina in vrsta odpadnih materialov, nastalih pri zemeljskih delih (izkop), in možno nadaljnje ravnanje z njimi.

V skladu z Direktivo 2008/98/ES o odpadkih tla (in situ), vključno z neizkopanim onesnaženim delom tal, niso odpadek. Zakonodaja s področja odpadkov se ne uporablja za neonesnažen del tal in drug naravno prisoten material, ki sta izkopana med gradbenimi deli, če se v svojem prvotnem stanju zagotovo uporabita za gradnjo na kraju, kjer sta bila izkopana. Del tal in drug naravno prisoten material, ki sta izkopana med gradbenimi deli, pa sta odpadek, če ustrežata opredelitvi pojma »odpadek« iz te direktive. Pri tej odločitvi ni bistveno ali je izkopan material onesnažen z nevarnimi snovmi ali ni.

Odpadki, ki nastajajo pri gradnji, so gradbeni odpadki, za katere velja tudi poseben predpis in sicer Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2), ki določa obvezno ravnanje z odpadki, ki nastajajo pri gradbenih delih zaradi gradnje, rekonstrukcije, adaptacije, obnove ali odstranitve objekta. Za ravnanje z gradbenimi odpadki na gradbišču je v skladu z navedeno uredbo v celoti odgovoren investitor. Ključni vidik ustreznega ravnanja z odpadki je ločevanje materialov na izvoru. Bolje kot so odpadki ločeni, lažja je nadaljnja obdelava odpadkov, npr. ponovna uporaba odpadkov, učinkovitejše je recikliranje in boljša je kakovost recikliranih materialov.

Seznam odpadkov je določen z Odločbo 2000/532/ES - iz te odločbe izhaja, da se odpadki razvrščajo po viru nastanka (skupina 17- gradbeni odpadki in odpadki iz rušenja objektov, vključno z zemeljskimi izkopi z onesnaženih območij). Zemeljski izkopi nastajajo pri posegih v tla in podtalje, vključno s poglobljanjem dna vodnih teles, pri čemer nastanejo odpadki:

- zemlja in kamenje (17 05 03*, 17 05 04), ki nastajajo pri gradbenih delih zaradi gradnje;
- materiali, izkopani pri poglobljanju dna z bagranjem (17 05 05*, 17 05 06), ki se ne premeščajo znotraj območja površinskih voda zaradi upravljanja voda in vodnih poti ali preprečevanja poplav ali blažitve posledic poplav in suše.

V skladu z Obvestilom Komisije o tehničnih smernicah o razvrščanju odpadkov sta odpadka s številkama 17 05 03* in 17 05 05* označena z vrsto oznake odpadka ZN (zrcalna oznaka odpadka za nevarne odpadke), odpadka s številkama odpadka 17 05 04 in 17 05 06 pa z ZZN (zrcalna oznaka odpadka za nenevarne odpadke). Če je odpadek označen z ZNN se lahko opredeli kot nenevaren še le po potrditvi, da ne izkazuje katere od nevarnih lastnosti.

Pogoje v zvezi z obremenjevanjem tal z vnašanjem odpadkov in obvezno ravnanje pri načrtovanju in izvedbi vnašanja zemeljskega izkopa ali umetno pripravljene zemljine zaradi izboljšanja ekološkega stanja tal ter pogoje uporabe gradbenega materiala, pripravljenega iz obdelanih ali neobdelanih, izvornih ali odpadnih mineralnih surovin, če se ob stiku s padavinsko, podzemno ali površinsko vodo nevarne snovi lahko začnejo lužiti, določa Uredba o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Uradni list RS, št. 34/08, 61/11 in 44/22 – ZVO-2).

Najmanj zaželeno ravnanje z odpadki je odlaganje odpadkov na odlagališčih, pri čemer je potrebno upoštevati tudi določbe predpisa, ki ureja odlagališča odpadkov. Predelava primernih inertnih ali nenevarnih odpadkov z njihovo uporabo pri prenavljanju in zasipavanju ali pri gradnji pa ne pomeni nujno odlaganja na odlagališču. Tako se določbe predpisa o odlagališčih odpadkov med drugim ne uporabljajo za uporabo inertnih odpadkov kot polnilo pri vzpostavitvi novega ali nadomestitvi prejšnjega stanja okolja, če se vnašajo v skladu s predpisom, ki ureja obremenjevanje tal z vnašanjem odpadkov.

Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22 in 113/23) vsebuje tudi posebno določbo glede ravnanja z rodovitno zemljo, odrinjeno pri gradbenih posegih, ki nima nevarnih lastnosti iz Priloge 3 te uredbe in ki zaradi fizikalnih, kemičnih in mikrobioloških lastnosti omogoča rast rastlin, ki jo je v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča, treba varovati pred trajno izgubo, in jo je treba zbirati ločeno od preostalega zemeljskega izkopa in jo ločeno oddajati, če se zemeljski izkop, katerega sestavni del je, ne uporabi za gradnjo v svojem prvotnem stanju na mestu, kjer je bil izkopan.

Z odpadki, ki pri gradbenih delih ne nastajajo neposredno kot posledica postopkov izvajanja gradbenih del, kot so na primer odpadna embalaža, ki ovija gradbeni material ali gradbene izdelke, ali komunalni odpadki, ki jih povzročajo zaposleni na gradbišču, je potrebno ravnati v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke. Zbiranje komunalnih odpadkov je v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja, obvezna občinska gospodarska javna služba varstva okolja, zato je ravnanje z njimi potrebno dogovoriti z izvajalcem te službe v posamezni občini.

Prosimo, da pri pripravi nadaljnje dokumentacije upoštevate sprejete strateške dokumente (Program ravnanja z odpadki in program preprečevanja odpadkov Republike Slovenije, 2022) in vse predpise s področja odpadkov (objavljeni na spletnem mestu državne uprave: [Ravnanje z odpadki | GOV.SI](#)).

Degradirano okolje:

Z vidika obvladovanja degradiranih območij je treba posebno pozornost posvetiti območjem, kjer so se v preteklosti odmetavali odpadki (npr. zapuščenim industrijskim območjem in gramoznim jamam, kamnolomom ...), še posebej, če gre za prisotnost azbestnih in drugih gradbenih odpadkov. Pred vsakim posegom v okolje je zato potrebno izvesti predhodne preiskave tal. Podatki o Potencialno onesnaženih območjih so na voljo na spletni strani ARSO, Atlas okolja, potencialno onesnažena območja.

Proizvajalčeva razširjena odgovornost – sončne elektrarne:

Z vidika načrtovanja sončne elektrarne je potrebno tudi upoštevati, da je na območju celotne EU za fotovoltaične module (PV module) že uveljavljeno načelo proizvajalčeve razširjene odgovornosti. To pomeni, da je proizvajalčeva odgovornost za proizvod podaljšana na celoten »življenjski cikel proizvoda« proizvajalci proizvodov, v tem primeru PV modulov, nosijo finančno in organizacijsko odgovornost za ravnanje v fazi odpadkov v življenjskem ciklu proizvoda. Na podlagi Direktive 2012/19/ES o odpadni električni in elektronski opreми so namreč v področje uporabe predpisov o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (OEEO) vključeni tudi PV moduli. Tako morajo proizvajalci zagotoviti in financirati ustrezno ravnanje z odpadki iz teh proizvodov. V skladu z Uredbo o odpadni električni in elektronski opreми (Uradni list Ur. List RS št. št. 55/15, 47/16, 72/18, 84/18 – ZIURKOE, 108-20 in 44/22 – ZVO-2), ki v pravni red Republike Slovenije prenaša omenjeno direktivo, se PV moduli uvrščajo med električno in elektronsko opremo, zato zanje veljajo pravila ravnanja z OEEO, kot jih določa ta uredba. Proizvajalci, ki dajejo na trg PV module, morajo biti vpisani v evidenco proizvajalcev električne in elektronske opreme pri ministrstvu, pristojnemu za okolje, in morajo zagotavljati financiranje in ustrezno ravnanje z odpadki iz teh proizvodov. To svojo obveznost proizvajalci zagotavljajo v okviru skupnih načrtov ravnanja z OEEO, v katerega morajo biti vključeni že, ko dajo proizvode na trg. Proizvajalec PV modulov načrtovane sončne elektrarne mora torej izpolnjevati obveznost proizvajalčeve razširjene odgovornosti bodisi samostojno, bodisi v okviru skupnega načrta ravnanja z OEEO.

Pri pripravi prostorskih izvedbenih aktov s področja okolja (hrup, tla, odpadki, svetlobno onesnaževanje, elektromagnetno sevanje, kakovost zraka) upoštevajte tudi usmeritve iz strateških dokumentov in zakonodajo s tega področja.

S spoštovanjem,

mag. Bojan Kumer
MINISTER

Zbrala in pripravila:
Dijana Jukić,
namestnica generalne sekretarke